

МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧАСУ НАВЧАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У цій роботі розглянуто основні моделі організації часу навчання, що застосовуються в сучасній освітній практиці. Проаналізовано традиційні та інноваційні підходи до планування навчального процесу, включаючи блочне навчання, дистанційні платформи, технології мікронавчання та методи самоконтролю студентів. Досліджено ефективність різних моделей у підвищенні продуктивності навчання та мотивації студентів. Представлено практичні рекомендації щодо оптимізації розподілу часу для покращення результатів освітньої діяльності.

Ключові слова: організація часу, моделі навчання, дистанційне навчання, планування, ефективність навчання.

Abstract

This work examines the main models of organizing learning time applied in modern educational practice. Traditional and innovative approaches to planning the learning process are analyzed, including block learning, online platforms, microlearning techniques, and student self-monitoring methods. The effectiveness of different models in improving learning productivity and student motivation is investigated. Practical recommendations for optimizing time allocation to enhance educational outcomes are presented.

Keywords: time management, learning models, distance learning, planning, learning efficiency.

Вступ

Організація часу навчання є однією з ключових складових успішного освітнього процесу. У сучасних умовах швидких технологічних змін та розвитку дистанційної освіти виникає потреба у впровадженні нових моделей планування часу студентів, які враховують індивідуальні особливості та ритм навчання. Ефективне управління часом дозволяє підвищити концентрацію, зменшити перевантаження та оптимізувати засвоєння навчального матеріалу. У цьому контексті дослідження моделей організації часу навчання є актуальним напрямком педагогічної науки.

Результати дослідження

Традиційна модель організації навчального часу є основоположною для класичної системи освіти. Вона передбачає чітко структурований розклад занять, де кожна лекція чи практичне заняття виділяються на визначений проміжок часу, що дозволяє рівномірно розподіляти навчальне навантаження протягом семестру. Такий підхід забезпечує послідовність засвоєння матеріалу та контроль за відвідуваністю студентів і виконанням навчальних завдань. Дослідження показують, що традиційна модель допомагає студентам формувати стабільний режим навчання та підтримувати дисципліну. Проте вона має суттєві обмеження у плані гнучкості, оскільки не враховує індивідуальні ритми навчання та темпи засвоєння інформації, що може знижувати ефективність навчання для студентів з різними освітніми потребами.

Блочне навчання є сучаснішою моделлю організації часу, що передбачає об'єднання окремих тем у великі навчальні модулі. Студенти концентруються на опрацюванні певного блоку матеріалу протягом визначеного періоду, що дозволяє глибше засвоїти тему та

уникнути фрагментації уваги, характерної для традиційного підходу. Такий метод особливо ефективний при вивченні складних або комплексних дисциплін, де необхідне системне розуміння та інтеграція знань. Емпіричні дані підтверджують, що блочне навчання сприяє підвищенню продуктивності студентів, оскільки вони мають можливість концентруватися на матеріалі інтенсивніше та здійснювати цілеспрямоване повторення ключових аспектів теми. Блочне навчання також полегшує планування часу та дозволяє інтегрувати активні методи навчання, такі як дискусії, кейс-стаді та практичні проєкти, у межах одного модуля.

Розвиток інформаційних технологій сприяв появі дистанційних платформ та концепції мікронавчання, які стали популярними інструментами сучасної освіти. Дистанційні платформи дозволяють студентам гнучко обирати час та темп опрацювання навчального матеріалу, що особливо цінно для людей з різним ритмом навчання або для тих, хто поєднує навчання з роботою.

Мікронавчання [4], у свою чергу, передбачає поділ матеріалу на невеликі, цілеспрямовані сесії, які легко інтегруються у щоденний графік студента. Дослідження демонструють, що студенти, які активно користуються онлайн-платформами та методами мікронавчання, проявляють більшу адаптивність до індивідуального ритму навчання, краще контролюють свій прогрес і виявляють підвищену мотивацію до самостійного опанування матеріалу. Водночас такий підхід вимагає високої самодисципліни та навичок самоконтролю, що стає додатковою компетенцією для сучасного студента.

Сучасні моделі організації навчального часу неможливо уявити без активного використання методів самоконтролю. Цей підхід передбачає планування навчального процесу з використанням різноманітних інструментів, таких як цифрові планувальники, трекери часу та системи визначення пріоритетів завдань. Регулярне оцінювання власної ефективності допомагає студентам усвідомлювати, скільки часу витрачається на різні види діяльності, та коригувати графік навчання для підвищення продуктивності. Практика показує, що систематичний самоконтроль сприяє формуванню дисципліни, підвищує відповідальність за власне навчання та дозволяє студентам більш усвідомлено підходити до розподілу часу, що у підсумку покращує результати освітньої діяльності. Цифрові планувальники стали невід'ємною частиною сучасних моделей самоконтролю часу, оскільки вони поєднують зручність, мобільність та адаптивність до індивідуальних потреб студента. На відміну від традиційних паперових щоденників, цифрові інструменти дозволяють не лише фіксувати завдання, а й інтегрувати їх у комплексну систему управління навчальним процесом. Завдяки синхронізації між різними пристроями студент отримує можливість миттєво відстежувати власний графік, вносити зміни та контролювати дедлайни незалежно від того, де він перебуває. Цифрові планувальники також створюють умови для детального аналізу особистої продуктивності: вони збирають дані про витрачений час, частоту виконання завдань, середню тривалість навчальних сесій, що дозволяє студенту бачити реальну картину своєї діяльності.

Важливою перевагою цифрових планувальників є можливість автоматичного нагадування, що істотно знижує ризик пропуску важливих завдань чи дедлайнів. Такі інструменти допомагають структурувати довготривалі проєкти, розбиваючи їх на дрібніші та більш керовані етапи, що сприяє зниженню прокрастинації та підвищенню самодисципліни. Крім того, планувальники часто мають функцію пріоритетів, яка дає змогу визначати найважливіші завдання відповідно до складності або терміновості, що формує у студента навички стратегічного планування. Приклад одного із популярних цифрових планувальників показано на рисунку 1.

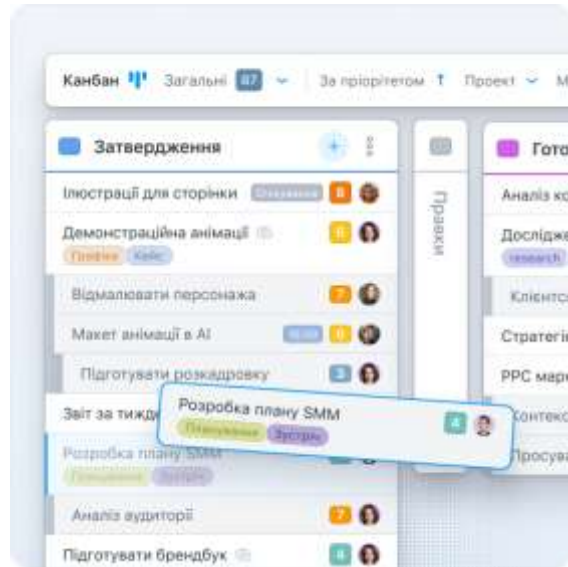

Рисунок 1 – Цифровий планувальник Worksection

Ще однією важливою властивістю є інтеграція цифрових планувальників із навчальними платформами, електронною поштою та сервісами зберігання файлів. Це дає можливість працювати з навчальними матеріалами без необхідності перемикатися між різними програмами. Завдяки такій екосистемі студент може зберігати конспекти, завдання, календар подій і навчальні ресурси в одному місці, що значно спрощує організацію інформації. Психологічні дослідження показують, що використання цифрових планувальників сприяє формуванню почуття контролю над навчальним процесом, знижує рівень стресу та підвищує відчуття впорядкованості.

Висновки

Ефективна організація часу навчання є ключовим фактором підвищення продуктивності студентів і якості освітнього процесу. Традиційні моделі забезпечують структурованість, але обмежують гнучкість навчання. Блочне навчання дозволяє глибше засвоювати матеріал і концентруватися на складних темах. Використання дистанційних платформ та мікронавчання дає студентам можливість обирати темп і час навчання, підвищує мотивацію та розвиток самоконтролю. Методи самоконтролю часу допомагають планувати діяльність, визначати пріоритети та ефективно використовувати навчальний час. Загалом, комбінування різних моделей забезпечує оптимальне використання часу, покращує засвоєння знань і формує важливі компетенції сучасного студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. https://pidru4niki.com/15660212/pedagogika/kompleksni_formi_organizatsiyi_navchannya
2. <https://naurok.com.ua/teoretichni-osnovi-schodo-organizaci-distanciynogo-navchannya-v-shkoli-50797.html>
3. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-distanciyna%20osvita-2020.pdf>

4. Мікронавчання: Як інтегрувати Всеукраїнську школу онлайн в уроки - Освіторія

<https://osvitoria.media/experience/mikronavchannya-yak-integruvaty-vseukrayinsku-shkolu-onlajn-v-uroky/>

Снігур Анатолій Васильович – к.т.н., доцент кафедри обчислювальної техніки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Зарічний Віктор Миколайович – студент групи ІСП-23б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: zvitmirs@gmail.com

Snigur Anatoliy Vasyliovych – Ph.D., Associate Professor of the Computer Engineering Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Zarichnyy Victor Mykolaovych – student of group 1SP-23b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: zvitmirs@gmail.com